

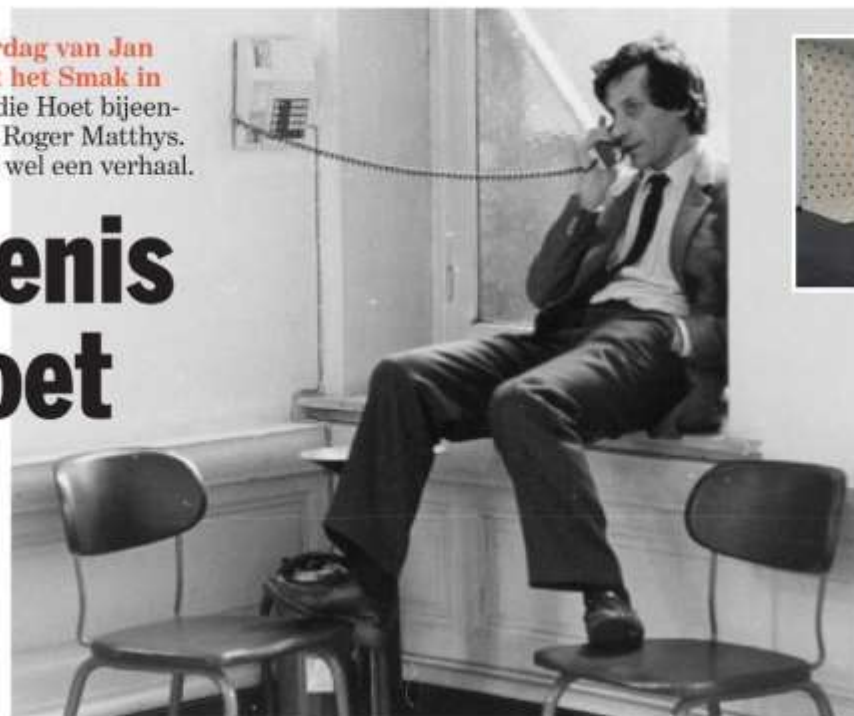
Voor de tiende verjaardag van Jan Hoets overlijden duikt het Smak in Gent in zijn collectie, die Hoet bijeenkreeg met verzamelaar Roger Matthys. Achter elk werk schuilt wel een verhaal.

De erfenis van Hoet

GEERT VAN DER SPEETEN

Het Smak gaat door een woelige periode, na de klacht van tien (ex-)medewerkers tegen directeur Philippe Van Cauteren. Aan de jongste presentatie van het Gentse museum valt dat alvast niet te merken. *Private passion x public duty* duikt in de eigen collectie, is piekfijn uitgewerkt en kan uitpakken met een overzicht van de toonaangevende kunststromingen tussen 1960 en 1990. Vooral toont ze hoe naadloos de verzamelwoede van Smak-oprichter Jan Hoet in zijn beginjaren overeenkwam met die van gepassioneerde collectors. Privé en publiek raakten verstrengeld en versterkten elkaar.

Tien jaar na het overlijden van Hoet is het ook een hommage aan een kleurrijke figuur. De expo zoomt niet in op zijn flamboyante verschijning, maar op zijn erfenis en bijdrage aan de hedendaagse kunst in onze contreien. Niet in het minst de geboorte van het Smak. In 1957 richtte de Gentse neuropsychiater Roger Matthys mee de Vereniging voor het Museum van

Hedendaagse Kunst (VMHK) op in Gent. Die club van beschermheren ijverde voor een zelfstandig museum. Dat kwam er in 1975, met Jan Hoet als conservator, in een vleugel van het MSK. Pas in 1999 vond het museum zijn eigen plek, in het verbouwde casino. Om dat te vieren, schonk het VMHK toen 55 werken aan het Smak.

Roze en witte neon

Roger Matthys stierf in 2016. Vier jaar na zijn dood gingen veertig sleutelwerken uit zijn kloeke privécollectie voor tien jaar in bruikleen naar het Smak. De privéaankopen van Matthys liepen parallel met die van het VMHK, waarvan hij tussen 1974

en 1977 ook voorzitter was. Hij kocht werken al vroeg aan, nog voor de kunstenaars internationaal bekend werden. Gaandeweg schoof zijn interesse op van België naar het buitenland. Zijn devies: hedendaagse kunst houdt niet op aan de Leie.

Aan zijn boekhouding viel niks op te merken. "Maar Matthys had vaak twee petten op", zegt curator Sam Steverlyncx. "Hij kocht werken dubbel; één voor de Vereniging en één voor hemzelf. Zo had hij een voorkeur voor Dan Flavin, de minimalist die werkte met neon. Matthys koos voor zichzelf een roze, voor de Vereniging kocht hij een witte."

De tentoonstelling rakelt dit soort insidersverhalen op. Zoals

over de geëngageerde Duitse kunstenaar Hans Haacke. Die uitte in een van zijn werken kritiek op wapenfabrikant FN Herstal, dat de apartheid in Zuid-Afrika steunde. Jan Hoet schreef een persoonlijk briefje naar de fabriek met de vraag of hij voor het museum reclameposters voor oorlogstuig kon krijgen. Die maken nu intrinsiek deel uit van Haackes installatie.

Verkopen om Warhol te kopen

Werken ruilen of doorverkopen was een courante praktijk bij verzamelaars, ook bij Matthys. Om een Warhol te kunnen kopen, verkocht hij een schilderij van Jean Brusselmans. En toen hij

De nieuwe expo bundelt onder meer enkele werken uit de collectie van Jan Hoet (foto links) en Roger Matthys. © PHARO

Daniel Buren een wandschildering wilde laten maken in zijn villa, moest hij toch passen omdat hij tijdelijk in geldnood zat. In ruil kocht Matthys een schilderij, dat nu ook te zien is.

De legende wil dat elke vergadering van de Vereniging uitliep op gekrakeel over kunst. Ongetwijfeld waren er meningsverschillen. Zo lagen arte povera en Joseph Beuys bij Jan Hoet in het bovenste schuifje, bij VMHK-leden minder. Zij vulden dan aan met hun specifieke keuzes.

En hoe kocht Jan Hoet zelf? Grotendeels via direct contact met kunstenaars, die hij uitnodigde om nieuw werk te maken voor zijn tentoonstellingen. Ze waren vaak spraakmakend. Nog altijd vind je in de Smakcollectie, en in deze expo, de sporen terug van *Kunst in Europa na '68* (1980), *Chambres d'amis* (1986) en *Documenta IX* (1992). Ook de weerklink die ze kregen, komt aan bod.

PRIVATE PASSION
X PUBLIC DUTY
Smak (Gent),
tot 5 januari
★★★★★